menhold er, om vi ønske at opnaa noget. Med Glæde vil jeg da gerne ganske kort meddele at de fleste Kvinder, der staa indenfor Dansk Kvindesamfunds, havde Forstaaelse af og Følelse for de 3000 Syersker, da disse bleve udelukkede Lørdag d. 26. August. De forstod, at i dybeste Forstand kæmpede Syerskerne for deres Selvstændighed, idet de trods gyldne Løfter bleve deres Organisation tro. Da denne Lock-out for Syerskerne kom saa hurtig efter Strejken sidste Vinter var der ikke mange Penge i Kassen, og fra Fagforbundet kunde først faas Understøttelse efter 14 Dages Forløb.

Der var derfor Udsigt til stor Nød, da mange af Syerskerne kun havde Penge til Føden i faa Dage. Onsdag den $^{30}/_{8}$ holdt Repræsentanter for nogle Kvindeforeninger Møde i Dansk Kvindesamfunds Lokaler, og de fleste tilstedeværende Kvinder vare enige om hurtigst muligt, at indsamle Penge for at hjælpe paa den øjeblikkelige Nød. Pengene skulde saa uddeles til de fattigste blandt Syerskerne, særlig til Enker med smaa Børn. Der nedsattes et Udvalg til at planlægge og ordne en mere omfattende Agitation for at hjælpe Syerskerne; men man besluttede at vente med en Henvendelse til Offentligheden, til man saa Resultatet af de Fredsforhandlinger, som førtes mellem Hovedorganisationerne, og da Forhandlingerne førte til Fred den 4. September, indstillede Udvalget sit Arbejde.

Mødets eneste positive Resultat var altsaa den første Indsamling, der indbragte 722 Kr. 35 Øre for hvilken Sum jeg ønsker at sende en varm Tak til Bidragyderne, og da navnlig til Fru Birgitte Berg Nielsen, der har udvist stor Energi. Hun skrev strax til alle Dansk Kvindesamfunds Kredse i Landet, til Højskolebladet, til Folkevennen og til Bornholms Tidende, og ved hendes Opfordring viste det sig, at det blev muligt at faa Penge, saa vi den første Uge vare i Stand til at hjælpe de Syersker, der trængte aller haardest, med en lille Understøttelse, og Bidragene kom ind fra de mest forskellige Sider. Kvinder, der maaske ikke med megen Sympathi havde set paa Arbejderne i denne Kamp, kom med, da det ramte Syerskerne direkte, og maatte dette da blive en Spore for Fremtiden, ja! — da var meget vundet for Erhvervs og Fremskridtskvinder i det hele.

Da flere af Bidragyderne ikke har ønsket deres Navne offentliggjorte, kommer Regnskabet ikke frem i Bladene, men vil altid være til Eftersyn hos Undertegnede.

Andrea Nielsen
Formand for de kvdl. Herreskræderes Fagforening af 1883.
Stenstrups Allé 3 1. F.

Kvinders Arbejdskaar.

Man hører ikke sjældent den Bebrejdelse rettet mod Smaafolk, at de blive bitre, at de blive misfornøjede over alle Grænser, at de aldrig ere taknemlige o. s. v. Der kan maaske være noget sandt heri, men det kan ogsaa undertiden have sine Vanskeligheder for jævnt normale Mennesker — og det er jo dog de fleste af os — at tale med smilende Overlegenhed om Forhold, der ligge med centnertung Vægt over én.

Andre ville mene, at der ikke saadan er særlig Anledning for Arbejderstanden hos os til at være misfornøjede og forknytte — vi have det dog anderledes her end mange Steder i Udlandet. — Dette kan der vel ogsaa være noget i — men alligevel, hvorledes er ogsaa en saadan Menneske-Tilværelse, som man henviser til i Udlandet? Skulde det være Maalet for den ypperste Skabning paa Jorden at kunne henslide sit korte Liv uden Længsel efter andet end Vand og Brød? Og ved den, der taler saaledes, hvad det vil sige at skulle være villig til Dag efter Dag, Aar efter Aar at give sit Arbejde, sin hele Arbejdskraft for et saa lille Vederlag, at ikke de nødvendige Krav til Føde og Klæder kunne blive tilfredsstillede? —

Men vil man maaske indvende, at det forholder sig ikke saaledes i Virkeligheden, at den Kvinde, der vil arbejde, kan ogsaa i vort Samfund faa Arbejde, saa hun kan ernære sig derved, da svarer jeg paa mangfoldige Kvinders Vegne: skaf os saadanne Vilkaar, og vi skulle i al vor Levetid være taknemlige derfor, — men vi have ikke saadanne nu. — Og ikke een — men mange, sørgelig mange Kvinder ville vidne, at er der noget, der kan lamme et Menneskes Arbejdskraft og Energi, saa man synker sammen, — nedad — bestandig dybere ned, saa man ikke evner at rejse sig igen, da er det saadanne Arbejdskaar, hvor hvert eneste Minut skal benyttes for blot at vedligeholde Livet. —

I Ugebladet „Vor Tid" blev i Sommer fremsat en Opfordring til Kvinder om at bringe autentiske Oplysninger frem for Offentligheden vedrørende alt, hvad der kan belyse de Arbejdskaar, som Kvinder leve under.

Dette er rigtigt. Det er den Vej, vi bør gaa. Vi maa have Klarhed over disse Spørgsmaal, om vi ellers nogensinde skulle vente Forstaaelse for den Kamp paa Liv og Død, som saa usigelig mange Kvinder maa føre i det skjulte. — Tilbageholdenhed af personlige Hensyn er da en falsk Beskedenhed, som ingen Steder hører hjemme i vore Dage.

Og da det nu er faldet i min Lod at indhøste nogle Erfaringer, der kunne belyse disse Forhold, saa skal jeg ikke heller holde dem tilbage, men jeg tilføjer kun, at jeg ingenlunde har været ved de yderste Grænser, — kun saa langt har jeg været, at jeg har skimtet Muligheder for den arbejdende Kvindes Tilværelse, som har forfærdet mig, — men som tillige har vakt et levende Ønske om med alle Evner og ens hele Arbejdskraft at kunne være med i deres Rækker, der ville medvirke til en saadan Forandring i de arbejdende Kvinders Arbejdskaar, at den Kvinde, der vil gaa sin hæderlige Gang gennem Livet, og leve af sit Arbejde ogsaa kan blive sat i Stand dertil.

„Kvinden og Samfundet" vil da i de følgende Numre bringe en Række Artikler om „Kvinders Arbejdskaar", byggede paa autentiske Oplysninger, Sammenligninger og egen dyrekøbt Erfaring.

Annette Jensen.

Af et privat Brev.

Dresden, i Februar.

— — — — — — — — — — — — I Forgaars var vi til et interessant Foredrag af Dr. Klencke om „Slægtens Degeneration"; han er en ualmindelig Mand, som taler paa en ualmindelig Maade; han talte sig op til Begejstring og Liv og endte med at sige, at han egentlig havde mest Lyst til at tale hele Natten, men da han frygtede, at det ikke vilde behage Publikum, saa vilde han beherske denne sin Lyst og bryde af. Det havde for øvrigt slet ikke været saa galt, om han var bleven ved at tale noget længere; thi det er en saa sjælden Nydelse at høre et Menneske tale sig saa varm, at han glemmer, han er en Foredragsholder, der staar over for sit *Publikum* — bare føler sig som Menneske over for Mennesker — Mennesker, — der ikke plejer deres Sjæl og Legeme omhyggeligt nok — ikke *vadsker* sig nok, og som *skal* vadske sig mere og i det hele taget leve fornuftigere, end de gør, spise mere af Jordens Frembringelser end af deres Medskabningers Kød, gaa mere ud i den friske Luft og gøre mere Gymnastik. — Det er en sjælden genial Mand, og jeg havde som sagt gerne hørt paa ham mindst den halve Nat; men Sulten havde vel nok snart meldt sig og forstyrret vor aandelige Nydelse; thi vi havde ikke som de fleste blandt Publikum været saa praktiske at tage vor Aftensmad med i Lommen. Det er en Skik hos de borgerlige Sachsere, som morer mig, at de saadan ganske ugenert tager deres „Semmel" eller „Bemschen" med sig til Foredrag, i Teatret, Operaen, ja overalt. Naar de sidder og gumler paa deres Aftensmad midt under de højeste Kunstnydelser, da rører de ved de beslægtede Filisterstrenge i mig; jeg kan saa godt se det uæstetiske deri — men — aa — den tiltaler mig, denne uforstyrrelige, gemytlige Borgerlighed; Herregud, de føler sig nu som hjemme i Kunstens Tempel — og jeg vil oprigtig tilstaa eder, at jeg selv forleden under Opførelsen af „Mignon" sad med en Pakke Kager i Skødet, og medens Frk. Wedekind med sin dejlige sølvrene Stemme sang „Kennst Du das Land", nød min tyske Ledsagerinde og jeg vor medbragte Proviant. — Da jeg nævner Frk. Wedekind, maa jeg med det samme fortælle eder, hvad en saadan Operasangerinde som hun faar i Gage her i Dresden — 24000 Mark om Aaret, foruden hvad hun faar hver Aften, hun optræder, — men hun synger rigtignok ogsaa ubeskrivelig dejligt. — Der er endda flere af Sangerinderne ved Operaen, der faar langt mere. —

I Fredags var jeg sammen med en Del Damer fra Pensionen til et stort Kvindesagsmøde. Her er nemlig i Rigsdagen bleven foreslaaet at forbyde Kvinder og mindreaarige Adgang til „socialistiske og anarkistiske" Forsamlinger og denne yderligere Indskrænkning i Kvindens Rettigheder og Selvstændighed vil de tyske Kvinder nu ikke taale. Vi gik til Mødet to Timer før det begyndte for at faa ordentlige Pladser; det lykkedes os da ogsaa at erobre et Bord omtrent lige foran Talerstolen og her kunde vi med vore store Ølkrus foran os iagttage Folk, som efterhaanden indfandt sig. Det var et mærkelig broget og blandet Publikum, lige fra det fineste Aristokrati til de tarveligste Arbejdere; de fleste var Kvinder, men der var dog ogsaa en Masse Mænd, baade fine Herrer og fattige Socialister.

(Sluttes.)

Vandreskoler.

Om alle Husmødre havde faaet saa megen Undervisning i Syning, at det faldt dem let selv at klippe og sy Familiens Tøj, da vilde det være til stor Glæde og bringe megen Fordel i de fleste Hjem. „Det gamle holder det ny i Skabet." siger et gammelt Ord, og det er sandt; for saa længe Dagligkjolen kan holde, kan Søndags- og Stadskjolen bevares til Pynt; men naar Dagligkjolen kasseres, gaar de andre to et Trin ned, saa Søndagskjolen bliver Dagligkjole og Stadskjolen bliver Søndagskjole; derfor koster en kasseret Dagligkjole i Virkeligheden en ny Stadskjole. Den Husmoder, som indser det, vil forstaa, hvad det i økonomisk Henseende betyder at holde sammen paa det gamle saa længe som muligt, og hun vil bestræbe sig for at vedligeholde Familiens daglige Tøj paa bedste Maade.

Desværre er der mange, som ikke har lært at sy Kjoler, hvorfor Syarbejdet tager dem for megen Tid og volder dem for meget Hovedbrud, ja en Del Husmødre kan med deres bedste Vilje slet ikke finde ud af at sy en Kjole. Mon det ikke var praktisk, at alle Husmødre fik lært at sy Kjoler, det kunde nok lade sig gøre med forholdsvis smaa Udgifter ved Hjælp af Vandreskoler. En Lærerinde, som var uddannet til at undervise i Kjolesyning og anden nyttig Haandgerning, kunde rejse fra en By til en anden og undervise Husmødrene. Ved 4 Timers Undervisning 3 Gange om Ugen vil den Husmoder, som er lidt vant til at sy baade i Haanden og paa Maskine, kunne lære saa meget, at hun kan lære at klippe og sy Familiens daglige Tøj, baade det udvendige og det indvendige, og mange vil naa saa vidt, at de kan sy deres egne Søndagskjoler, Pigebørnenes Stadskjoler og Tøj til Drengene.

En Lærerinde kan undervise 2 Hold; der kan være 8 Elever i hvert. Regner vi Lærerindens Løn til 400 Kr. for de 3 Maaneder, dá bliver det 25 Kr. til hver Elev. Det maa kaldes billig Undervisning, naar vi tager Hensyn til, at Eleverne faar lært at tage Maal, tegne og klippe Mønstre til Kjoler, Drengedragter og det almindeligste Undertøj, og at hver Elev desuden i Læretiden har syet en Bomuldskjole og en ulden Kjole til sig selv, en eller to Barnekjoler og en Drengedragt.

Maaske nogen vilde mene, at Undervisning hver Dag i 6 Uger var heldigere end hveranden Dag i 3 Maaneder; jeg vil derfor gøre opmærksom paa, at det ved et Kursus hveranden Dag i 3 Maaneder er beregnet, at Eleverne syr noget hjemme, hvorfor de vil faa lært mere, naar Undervisningen er ordnet paa den Maade, men hvor der kun er Elever nok til et Hold, kan et 6 Ugers Kursus selvfølgelig ogsaa være godt. Dog vil vist de fleste Husmødre vanskeligt faa Tid at være med til Hverdagsundervisning. Et Kursus kan ogsaa ordnes saaledes, at Lærerinden har 2 Hold samme Dag, et Eftermiddags- og et Aftenhold, f. Eks. Kl. 2—5 og 8—10. Det blev noget strengere for Lærerinden, men billigere for Eleverne.

Saa maatte hver Elev i Eftermiddagsholdet betale 15 Kr. og hver Elev i Aftenholdet betale 10 Kr. Det blev en Lærerindeløn af 200 Kr. for et 6 Ugers Kursus.

Det vil være mig kært, om de, der har Interesse for denne Undervisning, vil meddele mig deres Tanker derom.

Birgitte Berg Nielsen,
Kommunelærerinde.
Jagtvej 2 — 2, Københnvn L.

Moden og Fuglene.

Naar Efteraaret har meldt sit Komme, naar Trækfuglene er ved at gøre sig rede til Rejsen og vore Damer saa smaat begynder at tænke paa Vintertøjet, dukker der frem i Modehandlernes Vinduer Rækker af Damehatte, prydede med alskens Fuglepynt. Imellem disse findes der nogle, som bærer hele udstoppede Smaafugle eller Hoveder, Vinger og Fjer af saadanne — ofte netop af dem, der om Sommeren opliver vore Skove ved deres Sang og samtidig gør umiddelbar Nytte ved at tage Insekter.

Skønt Størstedelen af Damerne er komne under Vejr med, hvor uheldig denne Mode er, hvor meget hjærteløst Dyrplageri, den giver Anledning til, er der dog endnu en Del tilbage, der tankeløst følger Modens Bud, uden at gøre sig det klart, at de derved stiltiende giver deres Samtykke til, at Millioner af Smaafugle aarlig fanges og dræbes.

Vi tillader os derfor at udsende en Opfordring om ikke at støtte en Mode, der er til paaviselig Skade for Landbruget, til Lidelse for Masser af Smaafugle og til Sorg for alle Venner af Fuglelivet i Naturen.

Foreningen „Svalen".

Husmoderskole.

Som det fremgaar af omstaaende Annonce, bliver der i Gentofte paa Vældegaard, som ejes af Hs. kgl. H. Prins Valdemar, indrettet en Husmoderskole. Den skal ledes af Fru Juliane Blicher-Hansen, Frøken Marie Jespersen ogHr. Kapt. R. Hansen; dens Formaal er at opdrage unge Piger til dygtige Husmødre, og for at opnaa dette gaar Teori og Praksis Haand i Haand. Vi behøver naturligvis ikke at paapege, af hvor stor Betydning for Samfundet en saadan Skole vil være, og vi haaber derfor, at ret mange Forældre og Værger maatte drage Nytte af denne til Gavn for de unge, for hvis Fremtid et saadant Kursus kan være af den allerstørste Betydning, og vi ledsager dette nye Led i Samfundsopdragelsen med vore bedste Ønsker.

Medens vi er ved Husholdningsskoler, tilllade vi os tillige at henlede Opmærksomheden paa Frederiksborg Husholdningsskole, der ogsaa har taget Arbejdet op for at højne Husmodergerningen gennem en bedre Uddannelse.

Dansk Kvindesamfunds Virksomhed.

D. Kvsamf.s Kbhvns. Kr. holdt Bestyrelsesmøde Mandag 2. Oktbr. Der blev givet forskellige Meddelelser, blandt andet om Lokalernes Udlaan til Aftenmøder i forskellige Foreninger og om at Kredsen har modtaget en